

KANUNNIK PETRUS JOZEF TRIEST

Te Gent bestaat een Bisschop Triestlaan en in de Bijlokehof staat een gedenkplaat aan kanunnik P.J. Triest.

De biografie van bisschop A. Triest is voldoende gekend. Hij werd geboren te Beveren in 1577 en werd in 1622 de zevende bisschop van Gent. Hij verwierf onder meer een grote vermaardheid om zijn liefdadigheid en om zijn mecenaat. Hij overleed in 1657. Zijn praalgraf in de Sint-Baafskatedraal is het werk van Duquesnoy.

Wie was kanunnik Petrus Jozef Triest ? P.J. Triest werd geboren te Brussel op 31 augustus 1760. Hij volgde de lessen aan het Jezuïeten-college te Brussel en toen de Jezuïetenorde werd opgeheven in 1773 studeerde hij aan een Latijnse school te Geel. Door zijn tante begijntje had de jonge Petrus kennis gemaakt met zieken en ouden van dagen. Te Geel maakte hij kennis met de verpleging van geesteszieken in gezinsverband. Na zijn studies te Geel volgde hij gedurende twee jaar de lessen in de wijsbegeerte aan de universiteit te Leuven en in 1782 ging hij naar het seminarie te Mechelen. Hij werd priester gewijd op 16 juni 1786. In 1791 werd hij onderpastoor te Mechelen.

In 1794 werd ons land definitief veroverd door de Fransen. Voor de geestelijken brak een buitengewoon moeilijke tijd aan. In 1797 weigerde Triest de eed van haat jegens het koningschap af te leggen en hij kwam alzo op de lijst van de "prêtres réfractaires". Pastoor Triest trekt nu naar Ronse, waar hij onmiddellijk moet onderduiken. Na het Condordaat in 1802 kon pastoor Triest weer in het openbaar zijn zending vervullen. In zijn eerste preek in het openbaar gehouden legde pastoor Triest de nadruk op de beoefening van de naastenliefde. Hij gaf hierbij het voorbeeld door het oprichten van een wees-

huis voor meisjes. Toen P. Triest een paar huwelijken had ingezegend, die nog niet op het stadhuis waren voltrokken, diende de burgemeester, die reeds lang een middel zocht om Triest uit Ronse weg te hebben, een klacht in bij de bisschop en de prefect van het departement. Om de rust te bewaren verplaatste de bisschop P. Triest naar Lovendegem. Hier werd pastoor Triest getroffen door enkele

kwalen, - onder meer dronkenschap -; tevens betreunde hij de ver-
waarlozing van de jeugd en het lot van het groot aantal weeskinde-
ren. Om dit allemaal te verhelpen stichtte P. Triest een genootschap
van juffrouwen "om school te houden ter ere Gods". Dit werd de
Congregatie van de Zusters van Liefde van Jezus en Maria. Deze or-
de werd kerkrechtelijk ingesteld op 4 november 1803 door bisschop
Fallot de Beaumont.

Als gevolg van de Franse wetten was in 1797 het bestuur van een
veertigtal liefdadige instellingen (hospitalen, weeshuizen, gestichten)
toevertrouwd aan de Commissie der Burgerlijke Godshuizen. De
kloosterlingen waren verdreven. Natuurlijk liep het bestuur van al
de godshuizen in het honderd en wel omdat men enkel beroep had
kunnen doen op onbevoegde en niet toegewijde personen. In 1802
was men dan ook verplicht opnieuw beroep te doen op kloosterlin-
gen.

In 1805 bezocht de Gentse bisschop het kloostertje te Lovendegem.
De bisschop zag onmiddellijk in welke diensten P. Triest te Gent
zou kunnen bewijzen. Hij sprak er over met de prefect en met de
burgemeester van Gent. Aan pastoor Triest werd aangeboden zich te
Gent te vestigen in de abdij Terhagen in de Molenaarsstraat. Op 30
juli 1805 is pastoor Triest te Gent. Hij organiseert de door hem ge-
stichte kloosterorde en op 26 december 1806 wordt hij tot levens-
lang Algemene Overste van de Zusters van Liefde benoemd. Hij
wordt aangesteld op 14 januari 1807 en tevens tot ere-kanunnik van
St.-Baafs verheven. Kort daarop wordt kanunnik Triest lid van het
Liefdadigheidsbureau. Wat later nl. in juli 1807 wordt hij met het
bestuur van het Bijloke-hospitaal belast. Hij wordt lid van de Com-
missie der Burgerlijke Godshuizen en zal dit blijven tot aan zijn
dood. Hier heeft kanunnik Triest een massa werk verricht ter leni-
ging van de ellende. Reeds om dit werk heeft kanunnik Triest recht
op de erkentelijkheid van de stad Gent. Dit was echter slechts een
begin.

In het gesticht voor bejaarden op de Sint-Antoniusskaai was er gebrek
aan plaats. In 1805 werden een honderdtal oude mannen overge-
bracht naar leegstaande lokalen in de Bijloke. Hij werk werd gedaan
door een aantal oude mannen van het gesticht. Dit liep natuurlijk
volledig spaak. Kanunnik Triest dacht er nu aan een congregatie van
broeders op te richten, die de dienst in het oud-mannenhuis in de
Bijloke zouden verzekeren. Hij sprak er over met de burgemeester
en met de prefect, die het voorstel gunstig bejegenden. Op 26 de-
cember had de commissie het plan goedgekeurd en... op 28 decem-

Gedenkplaat Kan. P. Triest te Gent (Copyright Dienst Toerisme Gent)

ber deden drie kloosteraspiranten hun intrede.

Er waren nog andere problemen op te lossen. In het gewezen Alexianenklooster waren krankzinnige mannen ondergebracht. Ook hier liep alles mis. Prefect Faipoult vroeg aan kanunnik Triest enkele broeders van de Bijloke - dit aantal was intussen reeds heel wat aangegroeid - over te brengen naar het Alexianenklooster. Deze taak was echter voor de jonge kloosterorde te zwaar en de poging mislukte. Maar... uitgesteld is niet verloren.

In 1815 werden Broeders belast met het verzorgen van de krankzinnigen, die verbleven in het Geeraard Duivelsteen.

Naast het verzorgen van zieken in hospitalen was er ook behoefte aan verzorging aan huis; dit werk werd vroeger verricht door de Alexianen. In 1820 vroegen burgemeester en schepenen aan kanunnik Triest de mogelijkheid te onderzoeken dit werk opnieuw op te richten. Zo zond kanunnik Triest enkele broeders naar het oud Alexianenklooster en in 1821 werd een nieuwe orde "de Broeders van Sint-Jan de Deo" opgericht.

Rond 1816 werd in de Bijloke een armenschool voor jongens opgericht. In 1825 telde deze school ongeveer 500 leerlingen. In 1828 moest echter deze school op bevel van de centrale overheid worden gesloten. In 1831 werd de school opnieuw geopend.

In 1820 wenste kanunnik Triest een school voor doofstomme meisjes op te richten. Ter voorbereiding zond hij enkele zusters van Liefde naar het Institut National pour Sourds-muets te Parijs, waar de methode van de abbé de l'Epée werd toegepast. Kanunnik Triest wilde nu ook een school voor doofstomme jongens oprichten. Dartoef zond hij twee broeders van Liefde naar Groningen om aan het instituut Guyot een opleiding te ontvangen.

Zo verteld lijkt alles gemakkelijk en eenvoudig. In werkelijkheid echter had kanunnik Triest met ontelbare moeilijkheden te kampen. En enkel door zijn doorzettingsvermogen, zijn organisatietalent en zijn toewijding alsook met de hulp van de broeders en zusters van Liefde is kanunnik Triest er in geslaagd al deze taken tot een goed einde te brengen.

In deze bijdrage hebben we enkel verteld over het werk van kanunnik Triest te Gent. Maar ook buiten Gent waren de beide kloosterorden al vroeg werkzaam. Zo waren de Zusters van Liefde rond 1818 reeds werkzaam te Doornik; wat later namen enkel Broeders de leiding van het krankzinnigengesticht te Fröidmont.

Kanunnik Triest overleed op 24 juni 1836. Zijn werk zou voortgezet worden en thans honderdveertig jaar later besturen de Broeders en

de Zusters van Liefde tientallen instellingen in binnen- en buitenland.

De gedenkplaat werd ingehuldigd in 1961.

J. DE MEESTER

BRONNEN

De Broeders van Liefde (1807-1876)

De Z.E.H. Kan. P.J. Triest (5 deeltjes).

ONZE JAARLIJKSE PUZZEL

Om aan de wens van enkele lezers tegemoet te komen, nl. onze puzzel wat minder geleerd of duister te maken, presenteren we er heden een die evenwel niet zo erg gemakkelijk zal uitvallen.

OPGAVE : Gevraagd wordt met de 72 letterparen TWAALF NAMEN te vormen waarvan de omschrijving hieronder volgt. Zijn die TWAALF NAMEN gevonden, dan verschijnt in de TWAALF met een kruisje getekende hokjes van het rooster een DERTIENDE NAAM waarvan de omschrijving NIET gegeven wordt.

AN / BS / BY / CK / CO / DE / EL / EN / EN / ER / EV / EV /
GE / HE / HU / IG / IS / JA / JE / JO / KE / KE / LL / LO /
LS / MU / MV / NA / NA / NA / NE / NE / NS / NT / NX / OF /
OL / OW / PA / PD / PD / QU / RA / RA / RI / RK / RO / RS /
RT / SE / SG / SH / SI / ST / ST / TD / TE / TE / TI / TT /
UI / UL / UM / UN / VA / VA / VE / VE / WI / WY / YB / YO /

OMSCHRIJVINGEN

1. Een beroemd Gents gebouw
2. Deze schreef in G.T.
3. Vader en zoon even beroemd
4. 't Is klein en 't staat aan de Graslei
5. Hier werd veel geschoten zonder poer
6. Een schoondochter van koning Willem I bracht ons een bezoek in 1819
7. Hij maakte mooie standbeelden
8. 't Is zeer oud en herbergt nu veel oude papieren
9. Hier rust Jan Palfyn
10. 't Is oud en herbergt ontelbare kostbaarheden